

1. Grosvenor Lodge, Grosvenor Road - vanaf oktober 1914 woonden de eerste Belgische vluchtelingen van Tunbridge Wells hier.

2. Locatie van Rooms-Katholieke Kerk van Sint-Augustinus, op de hoek van **Hannover Road en Grosvenor Road** Het spirituele huis voor de meeste Belgen in Tunbridge Wells. Belgische kinderen volgden les in de aanpalende school van Sint-Augustinus.

3. Locatie van General Hospital, Grosvenor Road (nu een winkelrij). Een van de vele plaatsen waar vluchtelingen en Belgische soldaten een medische behandeling kregen.

4. Tunbridge Wells Opera House - De Belgen kregen gratis tickets voor optredens hier.

Aan de overkant van de weg zijn **Dudley Road** en **York Road**, waar ook vluchtelingen werden gehuisvest.

5. Constitutional Club, Calverley Road 32-38 - De plaatselijke vereniging voor Belgen, de Club Albert, kwam samen in dit gebouw. Het lidmaatschap van de Club gaf hen het recht om gratis toegang te krijgen tot filmvertoningen in het aanpalende **Kosmos Kinema Picture House** (nummer 40).

Rechts van het kruispunt bevindt zich **Monson Road**, waar appartementen werden voorzien.

6. Locatie van het Stadhuis, op de hoek van **Calverley Road/Calverley Street** – Op 21 juli 1916 bedankten de Belgen tijdens een ceremonie hier de leden van het Comité, waaronder Amelia en Louisa Scott (zie **7**) voor hun empathie en gastvrijheid.

7. 4 Lansdowne Road - Hier woonden Amelia en Louisa Scott.

8. Calverley Park Crescent - Verschillende appartementen werden hier aan de Belgen aangeboden, en in **Calverley Park** werden vele evenementen bijgewoond door de Belgische gemeenschap.

9. Sint-Augustinuskerk, een rooms katholieke kerk - gebouwd in **1975**. Het indrukwekkende kruisbeeld in het **portaal** is een gedenkteken voor de slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog.

10. Crescent Road 18 Kledingdepot, beheerd door de lokale afdeling van de National Union of Women's Suffrage Societies, waar kleding werd ingezameld en uitgereikt aan mensen in nood in zowel binnen- als buitenland.

11. Stadhuis Het bronzen borstbeeld van burgemeester Whitbourn Emson, een geschenk van de 'Belgische Kolonie' in de stad (zie **13**) staat in de lobby van de Raadskamer (alleen te zien tijdens Erfgoeddagen).

12. Oorlogsmonument

13. The Great Hall, Mount Pleasant Hier werd op 22 september 1915 de buste van de burgemeester (zie **11**) gepresenteerd

14. Tunbridge Wells Railway Station - De plaats van aankomst voor de meeste vluchtelingen .

15. 79 High Street - locatie van "The Belgian Shop".

16. Eye and Ear Hospital, 22 Mount Sion & 17. Kent Nursing Institution, 18 Mount Sion - Belgische soldaten werden hier verzorgd. Belgische vluchtelingen werkten hier en in andere ziekenhuizen in de Borough.

18. King Charles the Martyr School, Chapel place Belgische kinderen volgden les in deze en andere scholen.

Neem 285 bus – aan het treinstation of aan de halte in Monson Road - om zo het **Tunbridge Wells Cemetery** in Hawkenbury (zie verder) te bezoeken en de verschillende graven van overleden Belgische vluchtelingen.

Deze erfgoedwandeling is het resultaat van het project 'Discovering the Belgian Community in Royal Tunbridge Wells, 1914-19', een samenwerking tussen de Universiteit van Kent, University College London en CREATE.

In samenwerking met het universiteitspersoneel hebben vrijwilligers archieven in Brussel en Londen geraadpleegd alsook kranten en andere bronnen onderzocht om een beeld te krijgen van het leven van de Belgische burgers die tijdens de Eerste Wereldoorlog hun toevlucht zochten in Tunbridge Wells en omgeving. Na de Duitse invasie van België op 4 augustus 1914 vluchtte ongeveer een kwart van de Belgische bevolking hun land, naar neutraal Nederland, naar Frankrijk en naar Groot-Brittannië (ongeveer 250.000 voor het VK).

Met de steun van een Nationaal Vluchtelingencomité dat samenwerkte met vrijwillige lokale comités, zoals het comité dat werd opgericht door de burgemeester van Tunbridge Wells, Charles Whitbourn Emson, kregen de Belgen in Groot-Brittannië onderdak, voedsel, kleding, werk en onderwijs.

Uitgangspunt van het project was een souveniralbum, door 170 mensen werd ondertekend, dat op 21 juli 1916 door leden van de lokale Belgische gemeenschap aan de zusters Amelia en Louisa Scott werd gepresenteerd. Meer dan 100 jaar later kunnen inwoners en bezoekers via de wandeling, de bijhorende brochure en de website <https://blogs.kent.ac.uk/rtwbelgians/> niet alleen de geschiedenis van de Belgische gemeenschap in Tunbridge Wells leren kennen, maar ook hoe de inwoners van de stad - net zoals de zussen Scott - de bezoekers van harte welkom heetten.

Tunbridge Wells begraafplaats - de vluchtelingen die nooit naar huis zijn gegaan

In de rooms-katholieke sectie van de begraafplaats (C5 en B6) staan de graven van 7 Belgische vluchtelingen: 3 kinderen en 4 volwassenen. Drie zijn ongemarkeerd, maar de gedenktekens van Mme Denyn-Schuermans en haar dochter Emma, baby Joseph van Nuland en Mme Gebruers-De Pauw zijn er nog steeds.

Het onderzoeksproject kwam tot stand met steun van the Arts and Humanities Research Council via het Gateways to the First World War Public Engagement Centre.